

ข้อสังเกตของคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาคำพิพากษาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ วุฒิสภา

ของกรมบังคับคดี กระทรวงยุติธรรม

วันอังคารที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๕

ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ CB ๔๑๑ ชั้น ๔ อาคารรัฐสภา

ข้อสังเกตของคณะอนุกรรมการฯ

คำถามของกรรมการ : นายวุฒิพันธุ์ วิชัยรัตน์

มีข้อสงสัยในการจัดมหกรรมไกล่เกลี่ยเพื่อช่วยแก้ปัญหาหนี้สิน ได้ผลเป็นประการใด มีแนวทางในการดำเนินการต่อเนื่องอย่างไร และกรมบังคับคดีมีการจัดมหกรรมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี เพื่อเป็นทางออกให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อย อยากทราบความคืบหน้าในการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทด้านการบังคับคดีว่ามีผลลัพธ์เป็นอย่างไรบ้าง

คำตอบ ในปี ๒๕๖๕ กรมบังคับคดี มีแผนจัดมหกรรมไกล่เกลี่ย ๗๗ จังหวัด ร่วมกับกรมคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพ และสถาบันการเงิน ปัจจุบันจัดแล้ว ๖๓ ครั้ง มีผลการดำเนินงานครั้งที่ ๑ ถึงปัจจุบัน มีผู้ยื่นขอไกล่เกลี่ย ๕๒,๒๘๔ ราย ไกล่เกลี่ยสำเร็จ ๔๙,๕๙๗ ราย ทุนทรัพย์ ๑๐,๔๑๖,๘๙๓,๔๗๘.๔๗ ลดค่าใช้จ่ายประชาชน ๔,๔๖๖,๗๐๘,๒๙๘.๑๓ บาท คิดเป็นร้อยละ ๙๔.๘๖ และจะมีการจัดอีก ๑๔ ครั้ง มีการจัดงานใหญ่ที่กรุงเทพมหานคร วันที่ ๘ - ๑๑ กันยายน ๒๕๖๕ และสำหรับในปี ๖๖ กรมบังคับคดีได้รับจัดสรรงบประมาณในการจัดมหกรรมไกล่เกลี่ยฯ ๑๖ ล้านบาทเศษ โดยมีแผนการจัดสรรมหกรรมไกล่เกลี่ยในกรุงเทพมหานครจำนวน ๔ ครั้ง และในจังหวัดภูมิภาคทั่วประเทศอีก ๓๖ ครั้ง

และในการจัดมหกรรมไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดี เพื่อเป็นทางออกให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อย นั้น ตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. ๒๕๕๙ มีการแก้ไขกฎหมายให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อยขอฟื้นฟูกิจการได้ เพื่อไม่ต้องเข้าสู่กระบวนการล้มละลาย จึงมีการให้ความรู้กับผู้ประกอบการเรื่องกฎหมายนี้โดยตลอด ในปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๔ มีงบประมาณบูรณาการ SMEs โดยมีโครงการให้ความรู้ สำหรับปี ๒๕๖๕ ได้รับงบประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท มี ๒ กิจกรรม คือ ๑. การเผยแพร่กฎหมายฟื้นฟูกิจการของลูกหนี้ที่เป็นวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อยและกฎหมายทั่วไปและ ๒. การจัดไกล่เกลี่ยข้อพิพาทชั้นบังคับคดีเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งสู่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อย มีการจัดแล้ว ๒ แห่ง คือ จังหวัดอุบลราชธานี และจังหวัดลำปาง ไกล่เกลี่ยสำเร็จ ๑๘๕ เรื่อง ทุนทรัพย์ ๒๑,๒๗๕,๔๐๐ บาท

ลดค่าใช้จ่ายประชาชนเป็นเงิน ๑,๑๐๐,๗๖๒.๐๓ บาท จะมีกำหนดจัดอีก ๒ ครั้ง ที่จังหวัดภูเก็ต และที่กรุงเทพฯ มีการให้ความรู้เรื่องของกฎหมายการฟื้นฟูและจัดไกล่เกลี่ยในภาพรวม

คำถามของกรมการ : นางสาวรณิ สิริเวชชะพันธ์

ตามเอกสารงบประมาณขาดแคลน หน้า ๑๐๓ แผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ข้อ ๗.๕.๑.๖ หัวข้อ เป้าหมายโครงการ งบประมาณ และกรอบงบประมาณรายจ่ายล่วงหน้านาระยะปานกลางของโครงการ จำแนกตามแหล่งเงิน ซึ่งมี ๒ ตัวชี้วัดที่ไม่ได้กำหนดในปีต่อๆ ไป ได้แก่ จำนวนครั้งในการจัดมหกรรมไกล่เกลี่ยและร้อยละความเชื่อมั่นในกระบวนการบังคับคดีที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนหรือผู้รับบริการ นอกจากนี้ ในช่วง ๒ - ๓ ปีที่ผ่านมาสถานการณ์ COVID - ๑๙ กรมบังคับคดีได้จัดขายทอดตลาดออนไลน์มีกฎระเบียบมารองรับ ได้รับเรื่องร้องเรียนว่ามีความล่าช้าในการส่งคืนเงินของทรัพย์ที่ขายทอดตลาดแล้ว ท่านมีกฎระเบียบในเรื่องนี้อย่างไร มีระยะเวลาอย่างไร

คำตอบ เล่มขาดแคลนหน้า ๑๐๓ เป็นแผนงานบูรณาการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งในปี ๒๕๖๖ ได้รับงบประมาณ ๓๙๓,๐๐๐ บาท มีเพียงกิจกรรมเดียวคือ การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ซึ่งได้รับกรอบงบประมาณจำนวนลดลง จึงเปลี่ยนแปลงตัวชี้วัดจากจำนวนการจัดมหกรรมและร้อยละความเชื่อมั่น เป็นจำนวนผู้เข้าร่วมการไกล่เกลี่ยและร้อยละของเรื่องที่เข้าสู่กระบวนการไกล่เกลี่ย สำหรับปี ๒๕๖๕ มี ๒ กิจกรรม ได้แก่ ๑. กิจกรรมให้ความรู้ด้านการบังคับคดี และ ๒. กิจกรรมการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทและให้คำปรึกษาทางกฎหมาย

สำหรับการขายทอดตลาด เมื่อมีการขายทอดตลาดได้แล้วจะมีขั้นตอน ดังนี้

๑. จะต้องรอให้พ้นระยะเวลาที่จะขอเฉลี่ยทรัพย์ตามกฎหมาย คือ ๑๕ วัน นับแต่วันขายทอดตลาด
๒. ถ้าเป็นกรณีที่ทำเลยขาดนัด จะส่งทำบัญชีได้เมื่อล่วงพ้น ๖ เดือน นับแต่วันยึดทรัพย์สิน
๓. ต้องมีการวางเงินค่าซื้อทรัพย์ส่วนที่เหลือครบถ้วนแล้ว
๔. เมื่อผ่าน ข้อ ๑ - ๓ แล้วจึงจะส่งทำบัญชีแสดงรายการรับ - จ่ายเงิน
๕. เมื่อทำบัญชีแสดงรายการรับ-จ่ายเงิน เสร็จแล้ว ต้องส่งบัญชีให้แก่คู่ความและผู้มีส่วนได้เสียตรวจรับรองบัญชี ภายใน ๑๕ วัน หากไม่มีการคัดค้านบัญชี ถือว่าบัญชีเป็นที่สุด จึงจะส่งเงินส่วนได้ให้แก่ผู้มีส่วนได้เสียได้

๖. ถ้าเป็นกรณีบังคับคดีแทน สำนักงานที่บังคับคดีแทนจะต้องส่งเงินที่ได้จากการขายทอดตลาดไปยังสำนักงานบังคับคดีของศาลที่ออกหมายบังคับคดีเพื่อทำบัญชีรับ - จ่าย ซึ่งอาจต้องใช้เวลาเพิ่มขึ้น

ซึ่งขั้นตอนการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งบัญญัติไว้ นอกจากนี้ กรมบังคับคดียังได้มีคำสั่งกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานดังกล่าวไว้ โดยในกรณีการทำบัญชีรับ - จ่ายเงินที่ได้จากการขายทอดตลาด จะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๓ วัน แต่หากคดีมีผู้ร้องเฉลี่ยจะต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายใน ๑๐ วัน ซึ่งปริมาณสำนวนที่รอทำบัญชีในแต่ละสำนักงานก็จะมีจำนวนมาก

คำถามของกรรมการ : นางสาววิไลลักษณ์ อรินทะพะวงศ์

เนื่องจากเป็นคณะกรรมการศึกษาตรวจสอบเรื่องการทุจริตประพฤติมิชอบและเสริมสร้างธรรมาภิบาล โดยศึกษาคดีที่รัฐชนะคดีแต่ไม่ได้มีการติดตามบังคับคดี ซึ่งสาเหตุก็ไม่ได้เกิดจากกรมบังคับคดีและการศึกษาเป็นที่กระบวนการบังคับคดี กรมบังคับคดีมองเห็นจุดอ่อนในเรื่องนี้หรือไม่ เพื่อจะได้เสนอวิธีแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น

คำตอบ กรมบังคับคดีได้ให้ข้อมูลสนับสนุนกับกรรมการโดยตลอด ในส่วนนี้อาจจะต้องมาวิเคราะห์ให้ชัดเจนอีกครั้งหนึ่ง เหตุที่ไม่มีการบังคับคดีเกิดจากอะไร เกิดจากความไม่รู้ของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายหรือไม่ หากเกิดจากเจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ ก็ต้องให้ความรู้เพิ่มเติม ไม่ว่าในเรื่องของกฎหมาย ขั้นตอน กระบวนการในการดำเนินการ มีการกำหนดขั้นตอนให้ชัดเจนขึ้นในการบังคับคดีดังกล่าว จะต้องพิจารณาไปในแนวทางใด เท่าที่ทราบอีกส่วนหนึ่งที่เป็นปัญหาเพราะว่าในการบังคับคดี ถ้ามีทรัพย์สินแน่นอนต้องมาบังคับคดี แต่ว่าอาจจะเป็นปัญหาที่ว่าไม่รู้ว่ามีทรัพย์สินหรือไม่อย่างไร ซึ่งจะเป็นการดำเนินการในเรื่องของการสืบหาทรัพย์สิน เท่าที่ทราบทางอัยการจะมีหน่วยงานที่ช่วยในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว แต่อาจจะมีข้อจำกัดในการดำเนินการ อาจจะขอเป็นข้อเสนอแนะในเบื้องต้น จะต้องพิจารณาในเชิงลึกต่อไป

รายชื่อผู้เข้าร่วมการชี้แจง

๑. นางทัศนีย์	เปาอินทร์	อธิบดีกรมบังคับคดี
๒. นางสุกัญญา	บุษยนาวิน	รองอธิบดีกรมบังคับคดี
๓. นายชิตชัย	สุทธิภูม	ผู้อำนวยการกองบังคับคดีล้มละลาย ๔
๔. นายธีรภัทร์	ชัยเฉลิมปรีชา	ผู้อำนวยการกองบริหารทรัพยากรบุคคล
๕. นางรุ่งนที	ไชยสง่าศิลป์	ผู้อำนวยการกองนโยบายและแผน
๖. นางสาวดลพร	รัตนเสวตสรรค์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ กองนโยบายและแผน
๗. นางสาวสุดารัตน์	จิตรัททาทราย	นักวิเคราะห์นโยบายและแผน กองนโยบายและแผน